

דוח מבקר המדינה | אייר התשפ"ב | מאי 2022



משרד ראש הממשלה -
נציבות שירות המדינה

הטיפול בעבירות משמעת בשירות המדינה - ביקורת מעקב מורחבת



הטיפול בעבירות משמעת בשירות המדינה - ביקורת מעקב מורחבת

רקע

גופי השירות הציבורי בישראל הם משרדי הממשלה, יחידות הסמך שלהם ומאות גופים נוספים, ובהם חברות ממשלתיות, מועצות דתיות, תאגידים שהוקמו על פי חוק. השירות הציבורי מופקד על מתן שירותים לתושבי המדינה בתחומי החיים השונים, ואיכותו תלויה במידה רבה ברמתם המקצועית-תפקודית של עובדי הציבור וברמתם הערכית. לשם הבטחת פעולה תקינה על הארגון לוודא שמערכת החובות מקוימת בו הלכה למעשה. פגיעה בארגון מצד עובד מחייבת תגובה מצד המעסיק בדמות הטלת אמצעי משמעת על מי שהפר את החובות. המטרה העיקרית של אמצעי המשמעת, מהתראה או נזיפה ועד הרחקתם של מי שאינם ראויים לשירות, היא הגנתית ובעלת אופי מניעתי, והיא נועדה להבטיח משמעת, סדר ופעילות תקינה של המינהל הציבורי. נציבות שירות המדינה (להלן - נש"ם) יחד עם משרדי הממשלה, יחידות הסמך והגופים הציבוריים שחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 (להלן - חוק המשמעת או החוק), והתקנות שהותקנו מכוחו חל עליהם כאמור, מופקדים על הטיפול במשמעת בשירות המדינה.



נתוני מפתח

76%	18%	828	כ- 253,000
שיעור תלונות המשמעת שהטיפול בהן מסתיים במסקנה שאין מקום לנקוט אמצעי משמעת נגד העובד	הקיטון שחל במספר חקירות המשמעת בשנים 2015-2020, לעומת גידול במספר תיקי המשמעת באותן שנים	תיקי משמעת נפתחו בשנת 2020	עובדים שחוק המשמעת חל עליהם בשנת 2021 (גידול של 13% יחסית לשנת 2015)
87.9 מש"ח	74%	1	20
אומדן עלות השכר הכוללת למעסיק (המדינה) לתקופת ההשעיה של 114 העובדים. 38% מהעובדים היו מושעים במשך שלוש שנים או יותר	מפריטי המידע ("תאים") במסד הנתונים של אגף החקירות היו ריקים וכך גם 65% מהתאים במסד של אגף המשמעת	חוקר משמעת פעיל במערכת החינוך, לעומת הצורך ב-17 חוקרים, על פי נש"ם	סך כל התובעים וחוקרי המשמעת בנש"ם ב-2021 (12 תובעים ו-8 חוקרים)

פעולות הביקורת

בחדשים ינואר-יוני 2016 קיים משרד מבקר המדינה ביקורת בנושא "הטיפול בעבירות משמעת בשירות המדינה" (להלן - הביקורת הקודמת), וממצאיה פורסמו בדוח ביקורת באפריל 2017¹ (להלן - הדוח הקודם). בחדשים אפריל-אוגוסט 2021 בדק משרד מבקר המדינה אם ובאיזו מידה תוקנו ליקויים שהועלו בדוח הקודם בנושאים האלה: משך ההליך המשמעת, קידום תיקון של חוק המשמעת, הטיפול השוטף בעבירות משמעת, חוקרי המשמעת במשרדים, קשיים מינהליים הנוגעים לניהול הליכים בבית הדין למשמעת, השעיות עובדים בשל הליך פלילי או משמעתי והחלת חוק המשמעת על תאגידים ציבוריים (להלן - ביקורת המעקב). בחלק מהנושאים נבדקו גם סוגיות חדשות שלא נבדקו בביקורת הקודמת, וכמו כן נבדקו כמה נושאים נוספים: מאגר המידע של נש"ם ככלי ניהול מקצועי והמבנה הארגוני והתקינה של מערך המשמעת. הביקורת נעשתה בנש"ם. בדיקות השלמה נעשו במשרד המשפטים, במשרד החינוך, בבנק ישראל, בתאגיד השידור הישראלי ובכמה תאגידים ציבוריים נוספים.

1 מבקר המדינה, **דוח ביקורת מיוחד**, אפריל 2017, "הטיפול בעבירות משמעת בשירות המדינה".



תמונת המצב העולה מן הביקורת



היקף הפעילות בתחום המשמעת - מספר תיקי המשמעת שנפתחו בשנים 2015 - 2020 גדל ב-126%, ועם זאת, שיעור המקרים שבהם מצאו אגף המשמעת או המשרדים כי יש ממש בחשד שהועלה ולכן ננקטו אמצעי משמעת או הוגשה תובענה לבית הדין למשמעת, מכלל הפניות שהתקבלו, פחת בשנים 2015 - 2020 מ-31% ל-20%. את הירידה בשיעור המקרים האלה יש לבחון על רקע הירידה שחלה במספר חקירות המשמעת (18%) והגידול המצומצם שחל בהיקף התובענות שהגיש אגף המשמעת (כ-15%). נראה כי נעשה שימוש גובר והולך באמצעים הקלים ופחות, באופן יחסי, באמצעי המשמעת המחייבים נקיטת הליך בבית הדין למשמעת.



משך הטיפול בעבירות משמעת - נש"ם לא קבעה תקן בדבר משך ההליך המשמעי לרבות שלבי הטיפול בו. משך הטיפול הממוצע בתלונת משמעת התארך מ-18.5 חודשים בביקורת הקודמת ל-20.6 חודשים בביקורת הנוכחית: משך הטיפול הממוצע של אגף החקירות התארך בחודש וחצי, ושל אגף המשמעת - בחודש. רוב תלונות המשמעת (76%) הסתיימו ללא נקיטת אמצעי משמעת משרדי וללא הגשת תובענה, לרבות תלונות שהטיפול בהן התמשך מעל שנה ועד לכמה שנים. הימשכות ההליך המשמעי באגפי החקירות והמשמעת, יותר משלוש שנים מאז דווח לנציבות על החשד לעבירות משמעת, הייתה שיקול מרכזי בהפחתת הענישה.



קידום תיקון חוק המשמעת - נש"ם לא השלימה את פעולותיה הנחוצות לצורך קידום תיקון חוק המשמעת שהחל בשנת 2005. משרד המשפטים מצידו לא יזם קידום תהליך החקיקה, אלא המתין לטיפול נש"ם בהערותיו על טיוטת תזכיר החוק. בכלל זאת, נש"ם ומשרד המשפטים לא בחנו מאז הדוח הקודם את ההסדרה הרצויה בנוגע לסמכויות המשרדים ולוועדות המשמעת. כיוון שכך, עדיין קיים חשש לטיפול חסר ומקל במקרים שבהם ראוי היה לנקוט הליכי משמעת מחמירים יותר או להגשת תובענות במקרים שבהם ניתן היה להסתפק בהליכי משמעת קלים יותר.



אמצעי משמעת משרדיים - מאז פרסום הדוח הקודם לא גובש הסדר הולם הנותן מענה לחולשת הטיפול של המשרדים בעבירות משמעת, בייחוד עבירות שחומרתן בינונית. הסדר כזה אף לא מוטמע בטיוטה של תיקון חוק המשמעת.



ערר על החלטת אגף המשמעת - אין אפשרות להגיש ערר על החלטות בתחום המשמעת (שאינן בתחום ההטרדות המיניות). החל מיוני 2017 המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה היא הגורם המטפל בעררים של נפגעי עבירה על החלטות אגף המשמעת בעבירות של הטרדות מיניות, אך טרם אושר נוהל קבוע המסדיר את הגורם שיטפל בערר.



חוקרי משמעת - לפי ניתוח שנעשה יש למנות חוקרי משמעת ב-49 משרדים; וב-6 משרדים אחרים אין צורך למנות חוקרי משמעת; לא נקבע אם יש למנות חוקרים ב-8



משרדים, ואם כן - כמה חוקרים, ובסך הכול יש למנות, על פי הדוח, 120 חוקרים. בפועל היו בשנת 2021 במשרדים 112 חוקרי משמעת, ונמצאו פערים בין התפלגות החוקרים בין המשרדים על פי הנדרש, לבין ההתפלגות בפועל: בפועל מונו בהם 94 חוקרים (78% מהנדרש); ב-14 מ-49 המשרדים האמורים (29%) שבהם נדרש למנות חוקרי משמעת על פי הנדרש, לא מונו חוקרים. ב-12 משרדים נוספים (22%) מספר חוקרי המשמעת היה קטן מהנדרש; ב-8 המשרדים האמורים היו חוקרים.

השעיית עובדים בשל הליך פלילי או משמעי - מספר העובדים המושעים במשך שלוש שנים או יותר ושיעורם מכלל העובדים המושעים עלה מ-28 (24%) במועד הביקורת הקודמת ל-43 (38%). נש"ם לא בחנה את ההיבט הכספי של תשלום שכר בתקופת השעיה ולא חישה את העלות השנתית של תשלומי השכר לעובדים מושעים. על פי תחשיב של משרד מבקר המדינה, אומדן עלות השכר הכוללת לכל תקופת השעיה של 114 העובדים שהיו מושעים באוגוסט 2021 הסתכמה ב-67.6 מיליון ש"ח, ועלות השכר למעסיק המחושבת לפי 30% תוספת על השכר ברוטו היא 87.9 מיליון ש"ח.

מערכת המידע של נש"ם ככלי ניהול מקצועי - בידי נש"ם אין נתונים אמין ועקביים על שלבי הטיפול בעבירות המשמעת, ואין בידיה כלים מתאימים לבקרה ולמעקב אחר שלבי הטיפול בעבירות; עלו הפערים האלה במערכות המידע - 65% מתאי המידע של שלבי הטיפול במסד הנתונים של אגף המשמעת היו ריקים. למשל, ב-69% מהתלונות לא צוין במאגר באיזה שלב נמצא הטיפול בתלונה, וב-69% מהתלונות לא צוין מי הוא הגורם המטפל בתלונה; 74% מהתאים במסד הנתונים של אגף החקירות היו ריקים. למשל, ב-88% מהחקירות לא צוין במאגר התאריך שבו התקבלה התלונה, וב-74% מהחקירות לא צוין המספר הסידורי של החקירה; 69% מהתאים במסד הנתונים של בית הדין למשמעת - היו ריקים. למשל, ב-30% מהתיקים נותרו ריקים התאים שבהם יש לציין באיזה מחוז של בית הדין מדובר, וב-93% מהתיקים לא צוין תאריך הגשת התובענה. נכון לנובמבר 2021, תיק התלונה או החקירה הוא תיק פיזי, שחלק מהמידע בו מוזן ידנית למודול משמעת, ונש"ם לא גיבשה פתרון לקידום מחשוב התיקים. נש"ם לא הקימה מאגר אלקטרוני של נתונים על כל הליכי המשמעת שנפתחו שיאפשר בין השאר מעקב אחר ביצוע המלצותיה, ואין בידיה נתונים סטטיסטיים על מידת אימוץ המלצות אגף המשמעת בידי המשרדים או על פרק הזמן שחולף עד לאימוץ ההמלצות.

מבנה ארגוני ותקינה של מערך המשמעת - בשנים 2015 עד 2020 מספר הפניות של משרדים לנש"ם כמעט הוכפל והגיע ל-2,460 פניות; מספר תיקי המשמעת שנפתחו בשנים אלו בעקבות הפניות גדל ב-126%, ובד בבד הצטמצם מספר התובעים וחוקרי המשמעת בנש"ם ב-13% (מ-23 בשנת 2015 ל-20 בשנת 2021). עקב צמצום משאבי האנוש בתחומי הליבה (חוקרים ותובעים) באגפי המשמעת, והגידול שחל במספר תלונות המשמעת, מספר התלונות לתובע ולחוקר גדל במהלך חמש שנים פי 2.5 ופי 2.8, בהתאמה (מכ-28 תלונות לתובע בשנת 2015 ל-69 תלונות לתובע בשנת 2020, ומכ-37 תלונות לחוקר בשנת 2015 לכ-104 תלונות לחוקר בשנת 2020). מנהל אגף המשמעת תיאר זאת לפני נציב שירות המדינה כהיעדר יכולת לתת מענה על צורכי המשרדים ועל צרכים של נפגעי העבירה בתיקי המשמעת.

החלת חוק המשמעת על תאגידים ציבוריים - משרד המשפטים לא מיפה את התאגידים הציבוריים לשם איתור התאגידים שאין הוראה המסדירה את הדין המשמעתי



החל על עובדיהם, ולא בחן את המשך הטיפול בהסדרת מערכת נורמטיבית מחייבת בנושאי המשמעת בהם. כמו כן, לא קודם פתרון הסדרתי וחסרים כללים ונהלים המסדירים את הברור והחקירה של חשד לעבירת משמעת בחלק מהתאגידים.


- **בנק ישראל** - אף שחלפו כ-15 שנה מאז החליטה הממשלה להחיל את חוק המשמעת על עובדי בנק ישראל, וחמש שנים מאז הביקורת הקודמת, הנהלת בנק ישראל טרם הסדירה מסגרת נורמטיבית שלמה לטיפול בעבירות משמעת בבנק ישראל.
- **יד ושם - רשות היזכרון לשואה ולגבורה** - יד ושם (ארגון המעסיק יותר מ-800 עובדים) טיפל בחשד אחד לעבירת משמעת במשך יותר מחמש שנים ועשה שימוש בתקנון משמעת כללי שאינו מתאים לתחומי העשייה של הארגון.
- **מכון התקנים הישראלי** - הנהלת מכון התקנים סבורה כי ההסדרה הנורמטיבית הקיימת אינה נותנת לה את הכלים הנדרשים לטיפול בחשדות לעבירות משמעת של עובדי המכון.
- **מגן דוד אדום** - אין בידי הנהלת הארגון תמונת מצב מלאה על כלל החשדות לעבירות משמעת בארגון, על הליכי הטיפול בהם ועל תוצאותיהם. לדוגמה, אין בידי הנהלת הארגון נתונים סטטיסטיים על מספר תלונות המשמעת, על מספר המקרים שבהם ננקטו אמצעי משמעת ועל מספר העובדים שהושעו.
- **תאגיד השידור הישראלי** - התאגיד ערך בירורי משמעת פנימיים (בלא להעבירם לנש"ם) לגבי 11 עובדים. לגבי 6 מ-11 העובדים התאגיד נדרש לדווח לנש"ם, אך לא עשה זאת.




שיתוף הפעולה בין אגף החקירות לאגף המשמעת השתפר.

משרד מבקר המדינה מציין לחיוב את פעילותה של רשות המיסים לפרסום אמצעי המשמעת שננקטו כלפי עובדים.

עיקרי המלצות הביקורת

מומלץ שנש"ם תקבע תקן למשך ההליך המשמעתי על שלביו, באופן שיאפשר לממש את תכליות הדין המשמעתי ולקיים את הוראות חוק המשמעת, תוך שמירה על זכויות העובדים. 

מומלץ שנש"ם תפעל לקידום תיקון חוק המשמעת, ובכלל זאת תשלים את טיפולה בטיטות תזכיר החוק, כדי שמשרד המשפטים יוכל להמשיך לקדם את הליך החקיקה. מומלץ שבמסגרת הטיפול בגיבוש נוסח עדכני מוסכם לתיקון החקיקה בין נש"ם למשרד המשפטים, יוסדר הטיפול ברובד הביניים של עבירות המשמעת וייבחן הצורך לחדש את פעילותן של ועדות המשמעת. כמו כן מומלץ שנש"ם תפעל לבחינה ולגיבוש של הסדר שימש בסיס לתיקון חוק המשמעת, כגון ההסדר שהציעה ועדת קרמניצר - להקנות למומנים אמצעים מינהליים נוספים לטיפול בהפרות משמעת. 



מומלץ שנש"ם תפעל לתיקוף מספרי החוקרים הנדרשים בכל המשרדים ולמינוי חוקרי משמעת בהיקף הנדרש בכל הגופים שחל עליהם חוק המשמעת. עוד מומלץ שאגף החקירות יוודא כי חוקרי המשמעת במשרדים עומדים בתנאי הסף שהוא קבע, וכי הם עוברים הכשרה ומוסמכים במועדים שנקבעו, וכן יוודא עם המשרדים שיש מקום להאריך את תוקף הסמכת החוקר קודם שיאריך את תוקפה.



על נש"ם לפעול לצמצום תקופות ההשעיה הארוכות הכרוכות בתשלום שכר, אם באמצעות זירוז השלב בהליך המשמעת המצוי בתחום אחריותה של הנציבות כאמור, אם באמצעות מימוש האפשרות לבחון הפחתת שכר, במקרים המתאימים, ואם באמצעות הגברת הפיקוח על המשרדים בכל הנוגע לקיזוז מהשכר המשולם לעובד המושעה בגין הכנסותיו מעבודה נוספת, כדי למנוע תשלום שכר בתקופת ההשעיה שלא כדין. עוד מומלץ, כי נש"ם תבחן דרכים נוספות להתמודד עם השעיות הנמשכות תקופה ארוכה, הן בהיבט של מילוי תפקידו של העובד המושעה, הן באמצעות בחינת מודל חילופי שישקור באופן תקופתי את המשך ההשעיה ותחולתה ויעודד עובדים בהשעיה ארוכה למצוא תעסוקה פרטית באישור, כנגד הפחתה חלקית בשכרם. כמו כן, נוסף על הפעולות שנקט משרד המשפטים, עליו לפעול לצמצום משך הטיפול בתיקים שבהם מעורבים עובדים המושעים מעבודתם.



מומלץ שנש"ם תבחן את המשאבים של אגפי המשמעת והחקירות ואת תהליכי העבודה שבהם לנוכח המשימות המוטלות עליהם, ועל פי ממצאי הבחינה תקבע אם נדרש להוסיף משרות, ואם כן - תפעל להשגתן. עוד מומלץ כי נש"ם תפעל לאיזו כלל המשרות באגף החקירות. נוסף על כך, מומלץ שנש"ם תשקול לבצע משימות של חוקרי משמעת ושל תובעים גם באמצעות מיקור חוץ, במקרים המתאימים.



מומלץ כי נציבות שירות המדינה, בהתייעצות עם משרד המשפטים, תפעל לגיבוש מערכת נורמטיבית להסדרת דיני המשמעת בתאגידים הציבוריים שעליהם חל חוק המשמעת, עם המשרדים האחראים לתאגידים.



● מומלץ כי הנהלת בנק ישראל תפעל להחלת חוק המשמעת על הבנק, ולחלופין תחיל עליו כללים דומים לכללי המשמעת החלים בשירות המדינה.

● מומלץ כי הנהלת מכון התקנים תשלים את המשא ומתן עם העובדים ותסדיר כלי עבודה מספקים לטיפול בחשדות לעבירות משמעת.

● מומלץ כי תאגיד יד ושם יגבש כללים עדכניים לטיפול בחשדות לעבירות המשמעת, ובכלל זה בחשדות להטרדות מיניות, ויפעל בהתאם לאמור בהם, בדרך שתביא לטיפול ממצה בהיבטי משמעת בארגון.

● על מד"א לרכז מידע מלא על כלל החשדות לעבירות משמעת בארגון, על הליכי הטיפול בהם ועל תוצאותיהם, לבקר את הטיפול בתחום המשמעת בכל חלקי הארגון ולוודא שהוא מבוצע כנדרש.

● מומלץ שהיועץ המשפטי לממשלה יבחן אם מדיניות הנציבות בנוגע לבירור תלונות על הטרדות מיניות בתאגיד השידור הישראלי תקפה מהבחינה המשפטית ויעביר את ממצאי בחינתו לנציבות ולתאגיד



● מומלץ כי נש"ם תגבש כללי פעולה לטיפול בחשדות לביצוע עבירות משמעת של עובדי תאגיד השידור הישראלי ובפניות שעניינן הטרדות מיניות בתאגיד השידור, גם על סמך ממצאי הבחינה האמורה. על תאגיד השידור הישראלי לפעול בהתאם לכללים שתגבש הנציבות, כדי לוודא שעובדים בתאגיד זוכים ליחס מכבד משאר העובדים וממנהלי התאגיד השידור, וכדי לוודא שתלונות של עובדים ומנהלים יטופלו באופן ראוי.

מידת תיקון עיקרי הליקויים שעלו בדוח הקודם

מידת תיקון הליקוי					פרק הביקורת	הליקוי בדוח הביקורת הקודם
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה חלקית	תוקן במידה מועטה	לא תוקן		
				←	תקן למשך ההליך המשמעתי	נש"ם לא קבעה לוח זמנים מחייב לשלבי ההליך המשמעתי.
				←	קידום תיקון חוק המשמעת	במועד סיום הביקורת הקודמת טרם הסתיים הטיפול בטיטוט תזכיר החוק משנת 2014.
		←			פתיחת הליך משמעתי	היו חילוקי דעות בנש"ם בדבר הטיפול בפניית משרד לנש"ם בשל חשד לעבירת משמעת; חלק ניכר מהליכי המשמעת לא נפתחים בהתאם להוראת התקש"ר הנוגעת לפתיחת הליך משמעתי.
				←	ביטול ועדות המשמעת	הועלה חשש שביטול ועדות המשמעת, לצד חסרים נוספים שלא מולאו בשל אי-תיקון החקיקה, הובילו לטיפול חסר ומקל במקרים שבהם ראוי היה לנקוט הליכי משמעת מחמירים יותר או להגשת תובענות במקרים שבהם ניתן היה להסתפק בהליכי משמעת קלים יותר.
				←	אמצעי משמעת משרדיים	כמחצית (48%) ממשרדי המשלה סברו שאין בידם אמצעי משמעת מספקים לטיפול בעבירות משמעת. הומלץ לנש"ם לבחון עם משרד המשפטים וגורמים אחרים את האפשרות לגבש הסדר שישקף את המדיניות הרצויה כמענה הולם על עבירות שחומרתן בינונית, במסגרת תזכיר חוק המשמעת.



מידת תיקון הליקוי					הליקוי בדוח הביקורת הקודם	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה חלקית	תוקן מועטה	לא תוקן		
				←	אין אפשרות להגיש ערר על החלטות בתחום המשמעת (שאינן בתחום ההטרדות המיניות).	ערר על החלטת אגף המשמעת
	←				לא נקבע מיהו הגורם שידון בערר על החלטות נש"ם בתיקי הטרדה מינית.	
		←			נש"ם טרם קבעה כי החלטה על הפסקת הליך משמעת נגד עובד בעקבות פרישתו תתקבל לאחר שקילת הסיכויים שהעובד ישוב לשירות המדינה בעתיד.	פרישה חלף המשך הליכים משמעתיים
←					נש"ם לא קבעה תנאי סף הנדרשים מחוקר משמעת במשרדי הממשלה.	הסמכת חוקרי משמעת במשרדים
		←			נש"ם לא קבעה אמות מידה בנוגע למספר החוקרים הרצוי בכל משרד ויחידת סמך; אגף החקירות לא ניתח את הסיכונים הקיימים בכל ארגון כדי להחליט כמה חוקרים נדרשים בו.	מספר חוקרי המשמעת המוסמכים במשרדים
				←	קשיים מינהליים שציין אב בית הדין למשמעת טרם באו על פתרונם.	קשיים מינהליים בבית הדין למשמעת
		←			החלטותיו של בית הדין למשמעת התפרסמו כקבצים סרוקים, ולא היה אפשר לערוך בהם חיפוש באמצעות מילות מפתח.	פרסום פסקי הדין של בית הדין למשמעת
				←	בידי נש"ם לא היו נתונים אמינים ועקביים על שלבי הטיפול בעבירות המשמעת.	הנתונים במערכת הממוחשבת
				←	לא רוכזו נתונים סטטיסטיים כוללים שאפשר ללמוד מהם באיזו מידה אימצו משרדי הממשלה את המלצות אגף המשמעת בדבר נקיטת אמצעי משמעת, ובתוך כמה זמן ממועד ההמלצה נקטו המשרדים את אמצעי המשמעת.	מעקב אחר יישום המלצות נש"ם



מידת תיקון הליקוי					הליקוי בדוח הביקורת הקודם	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה חלקית	תוקן מועטה	לא תוקן		
					אם לאחר סגירת תיק משמעתי לא התבסס חשד נגד עובד, הרישום בדבר פתיחת ההליך המשמעתי נותר במערכת מרכב"ה, אינו נמחק ומלווה את העובד כל זמן שירותו בשירות המדינה.	מחיקת רישומים משמעתיים במערכת מרכב"ה
					מערכת הנורמות באחדים מהתאגידים חסרה כללים ונהלים המסדירים את הברור והחקירה של חשד לעבירת משמעת, את הדיווח להנהלת התאגיד על ענייני המשמעת ואת תיעוד המידע בנושא המשמעת.	החלת חוק המשמעת על תאגידים ציבוריים
					הנהלת הבנק החליטה בשנת 1994 לפעול להחלת חוק המשמעת על עובדי הבנק, אך היא לא עשתה כן. המסגרת הנורמטיבית שעל בסיסה אמור בנק ישראל לטפל באירועי משמעת לוקה בחסר, והכלים שבידי הבנק לא איפשרו לטפל באופן ראוי ושלם בעבירות משמעת.	בנק ישראל



סיכום

חוק המשמעת חל על כ-253,000 עובדים בשנת 2021, והטיפול בתחום המשמעת מוטל בעיקרו על 33 עובדים בפועל באגפי המשמעת והחקירות בנש"ם, גם באמצעות 112 חוקרי משמעת בפועל במשרדים. בשנים 2015 עד 2020 מספר תיקי המשמעת גדל ב-126%. ביקורת המעקב העלתה כי נש"ם לא תיקנה חלק ניכר מהליקויים שעלו בדוח הקודם. משרד מבקר המדינה ממליץ לנש"ם לפעול לתיקון הליקויים, כמפורט לעיל, לצורך פעילות תקינה של המינהל הציבורי ועובדיו.